

Κυρίες και Κύριοι

Καλοσφρίζοντάς εσάς και τον ομιλητή, θα ήθελα να σας πώ δυο λόγια για το θεσμό των ετήσιων διαλέξεων που καθιερώνει, με τη σημερινή διάλεξη ο ΟΠΕΚ.

Ο ΟΠΕΚ αποτελεί έναν όμιλο πολιτικού προβληματισμού. Δεν είναι οργανωμένη τάση πολιτικού κόμματος, ούτε πολιτικό lobby. Ανταποκρίνεται σε μια προοδευτική πολιτική παράδοση που υπάρχει τόσο στη δική μας όσο και σε άλλες χώρες, όπου οι μεγάλες δημιουργικές μεταβολές προετοιμάζονται μέσα από αναζητήσεις και καλλιέργεια νέων ιδεών, νέων ευαισθησιών, νέων αξιών.

Όταν ιδρύθηκε ο ΟΠΕΚ το 1991, από τον κ. Σημίτη, εξέφρασε ένα πλαίσιο εκσυγχρονιστικής σκέψης το οποίο άνοιξε δρόμους και επανατοποθέτησε πολλές έως τότε παραδοχές. Καθώς το διεθνές παράδειγμα της πολιτικής άλλαζε στη δεκαετία του '90, ο ΟΠΕΚ ήλθε να αμφισβητήσει πάγιες αγκυλώσεις της ελληνικής κοινωνίας, οικονομίας, διοίκησης. Αξιοποίησε έναν ευνοϊκό άνεμο που υπήρχε στην Ευρώπη, και οργάνωσε μια νέα κριτική άποψη που είχε αρχίσει να γίνεται μια από τις σταθερές του προβληματισμού των ιστορικών και κοινωνικών επιστημών στη χώρα μας.

Στην καινούργια περίοδο, που άρχισε πριν ένα χρόνο, ο ΟΠΕΚ πρέπει να υπερβεί το προηγούμενο πλαίσιο προβληματισμού του. Ο εκσυγχρονισμός δεν είναι πλέον επιλογή γιατί είναι αναγκαστικός. Το δίλημμα «εκσυγχρονιζόμαστε ή χανόμαστε» είναι πλέον αυτονόητο. Όταν όμως όλοι μιλούν για εκσυγχρονισμό και μεταρρυθμίσεις, τότε πρέπει να ιχνηλατήσουμε ένα δρόμο ανάμεσα στα καινούργια στερεότυπα. Αυτό θέλει να κάνει ο ΟΠΕΚ με το θεσμό των ετήσιων διαλέξεων. Να προσκαλέσει διεθνείς προσωπικότητες με κριτήριο ότι έχουν να μας πουν καινούργια πράγματα, ότι μπορούν να μας κλονίσουν τις βεβαιότητές μας και να βγάλουν σκέψη μας από τον εφησυχασμό της αυταρέσκειας. Θέλουμε, μέσω των ετήσιων αυτών διαλέξεων να συμβάλουμε στον εμπλουτισμό και την ανανέωση του πολιτικού λόγου και διαλόγου. Να βάλουμε νέα ζητήματα στο τραπέζι, ή να δούμε τα παλιά με άλλο τρόπο. Να προκαλέσουμε ζητήματα με προοπτική και δυναμική για το μέλλον. Για το λόγο αυτό και ο τίτλος της σειράς των διαλέξεων «με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον».

Ο ΟΠΕΚ ορίζει τον εκσυγχρονισμό ως τη διαμόρφωση ετοιμοτήτων για τη υποδοχή της καινοτομίας. Πρόκειται για μια διαδικασία χωρίς ημερομηνία λήξης. Αλλά δεν περιορίζεται στην αντιπαράθεση νέου και παλαιού. Το ερώτημα που θέλει να απαντήσει είναι: τί είναι προοδευτικό στην εποχή όπου η παγκοσμιοποίηση έχει ήδη συντελεστεί; Πώς στο νέο πλαίσιο θα ενδυναμωθούν τα δικαιώματα και η θέση των πολιτών;

Από την άποψη αυτή, ήταν περίπου αυτονόητο ότι ο πρώτος ομιλητής θα ήταν ο κ. Σημίτης. Όχι μόνο γιατί το διεθνές του κύρος, όχι μόνο γιατί η πολιτική του σταδιοδρομία αρθρώθηκε γύρω από ιδέες και όχι, ως συνήθως από τη λογική του παιγνιδιού της εξουσίας, αλλά και γιατί, όσο και δικαιολογημένο θα ήταν για ένα πρωθυπουργό οκταετίας να ασχολείται στο υπόλοιπο του βίου του με την υπεράσπιση του έργου του, ο κ. Σημίτης δεν παραιτήθηκε από το ρόλο του πολιτικού διανοητή που θέτει συνεχώς καινούργια ερωτήματα. Για το λόγο αυτό και τα ερωτηματικά στον τίτλο της διάλεξής του, «Η δημοκρατία σε κρίση;».